

จารุรัตน์ ใจแก้ว 2554: การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
ของโครงการเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(การจัดการทรัพยากร) สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา จิตต์สงวน, Ph.D. 194 หน้า

การศึกษาดูงานในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษารายละเอียดการดำเนินงานของเขื่อนรัชชประภา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งในอดีตและในอนาคต ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาช่วงปีพ.ศ.2523-พ.ศ.2579 โดย
เปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของครัวเรือนอพยพก่อนและหลังสร้างเขื่อน
การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการเงินและเศรษฐศาสตร์ระหว่างการดำเนินโครงการ จะใช้ทั้ง
ข้อมูลจากการสำรวจครัวเรือนอพยพตัวอย่าง จำนวน 62 ครัวเรือน จากการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึก
จากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยเครื่องมือสถิติพื้นฐานที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล คือ
ค่าความถี่ ค่าคาดหวังแนวโน้มนำ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย t-test และ sign test ซึ่งมีดัชนีชี้วัดที่สำคัญในการวิเคราะห์
ต้นทุนและผลประโยชน์ ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ต่อต้นทุน และอัตราส่วน
ผลตอบแทนภายในทางเศรษฐกิจของโครงการ โดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าแบบไม่ผ่านระบบตลาดกับ
ผลกระทบเชิงคุณภาพของโครงการ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึง คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของครัวเรือนอพยพก่อนและหลังมีโครงการ โดย
ตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คือ การทดสอบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 มูลค่าเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ณ ระดับอัตราวิกฤตร้อย
ละ 4 มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเท่ากับ 7,779.67 ล้านบาท อัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ต่อต้นทุนมีค่าเท่ากับ
1.28 และอัตราส่วนผลตอบแทนภายในทางเศรษฐกิจของโครงการมีค่าเท่ากับร้อยละ 7.93 จากผลการวิเคราะห์
โดยรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่า โครงการเขื่อนรัชชประภาประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการดำเนินงานมาครึ่ง
อายุโครงการ ซึ่งโดยพื้นฐานทั่วไปแล้วโครงการก่อสร้างเขื่อนจะมีอายุเท่ากับ 50 ปี

อย่างไรก็ตาม โครงการเขื่อนรัชชประภายังคงสามารถให้ผลผลิตที่ดีขึ้นได้และก่อให้เกิดผลกระทบ
อื่นๆ ที่ยั่งยืนแก่ครัวเรือนอพยพรวมถึงสังคมโดยรวม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเขื่อน
ควรหาวิธีการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาชุมชนที่สร้างความเข้มแข็งรอบๆ บริเวณเขื่อนรัชชประภา เพื่อการ
อนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่ดี และสร้างความเข้มแข็งในเครือข่ายของครัวเรือนอพยพ และเพื่อวางแผนการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ จะนำไปสู่
รายได้ที่เพิ่มขึ้นของครัวเรือนอพยพ นอกจากนี้ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
ตลอดอายุโครงการเพื่อให้ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก